

Szerkesztői iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfal János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 24 K
Félévre — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap 6 u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 271. szám.

Péntek, november 26.

Az orosz hadszíntéren nincs nevezetesebb esemény.

Budapest, november 25. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Orosz hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, november 25. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, novem-
ber 25. A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadseregcsoportja:

Bersemünde szilárdan birtokunkban van. A foglyok száma 9 tisztre és 750 főnyi légénységre, a zsákmány pedig 3 géppuskára emelkedett.

Lipót bajor herceg, tábornagy és Linsingen tábornok hadcsoportjainál a helyzet változatlan.

A szerb pusztulás.

**A mitrovicai és prisztinai zsákmány: 16.800 fogoly, 24 ágyu és rengeteg hadianyag.
Benyomultunk Montenegróba.**

Budapest, november 25. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos.

Délkeleti hadszíntér:

A montenegrókat Focától keletre is visszavertük.

Sjenicától délnyugatra átléptük a montenegrói határt.

Mitrovica tegnap jelentett bevétele alkalmával a cs. és kir. csapatok tizezer szerbet fogtak el, 6 mozsarat és 12 táborigyut, számos szereket, mindenféle löszert, 7 mozdonyt, 130 vasuti kocsi és sok egyéb hadiszert zsákmányoltak.

Egy osztrák-magyar hadoszlop Mitrovicán túl előnyomulva, elérte Vucitrn vidékét, odébb délre német és bolgár csapatok a Sitnicán készülnek átkelni.

A Prisztina körüli harcokban 6800 szerbet fogtak el és 6 szerb löveget zsákmányoltak.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, november 25. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, novem-
ber 25. A nagy főhadiszállás jelenti:

Balkán-hadszíntér:

Mitrovicánál a Kövess hadsereg mintegy tizezer szerbet elfogott és 19 ágyut zsákmányolt.

Prisztina körül és a Sitnica mentén folyt harcokban 7400 fogoly és 6 ágyu jutott kezünkre. Hadszerekben és készletekben tekintélyes zsákmányt ojtottunk.

Budapest, november 25. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Szófia, nov. 25.
A főhadiszállás jelenti a november 23-iki hadműveletekről:

Prisztina körül tíz nap óta heves harcok folytak. Hadseregünk északkelet és dél felől ma végleg körülkerítette a szerbeket. Az ellenség a legnagyobb erőfeszítéssel igyekezett a várost megtartani, de nem volt képes előnyomulásunkkal szemben ellentállást kifejteni és utolsó állásaiából is kiszorítottuk, úgy hogy kénytelen volt nyugat felé visszavonulni. Délután fél 3 órakor egy lovasezred az északi front csapatától és a szomszédos német hadoszlop osztagaitól kísérvé, elsőnek bevonult a városba. A foglyok számát még nem állapították meg.

Az olasz háború.

Vitéz honvédeink. — Két olasz századot megsemmisítettünk.

B u d a p e s t, november 25. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos.

Olasz hadszíntér:

A Vrprach torkolata és San Martino közt folyó elkeseredett harcok egész nap és éjjel is tartottak. Az ellenség Monte San Michele-től északra szakadatlanul támadott és pedig nagy haderővel. Több ízben benyomult árkaikba, de minden esetben, végül egy öt órá: át tartó közelharcban újra kiűzték a derék hetes és huszonhetes számú alpesvidéki gyalogezredek.

Az olaszoknak egy a Monte San Michele ellen intézett támadása, az összes eddigiekhez hasonlóan, meghiúsult. A San Martinon is egész nap ingadozó szerencsével folyt a harc, míg végre kipróbált honvédeink késő este hadállásainkat itt is teljesen visszahódították és megtartották.

A görzi hídfő, a város déli része és Savogna és Rupa községek heves tűzérési tűz alatt álltak.

Az ellenség több zászlóalja támadott Oslavlánál, de visszavertük őket s két századot megsemmisítettünk.

Két repülőnk bombákat dobott Toimezzora.

H ö f e r altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A nyugati hadszíntér.

B u d a p e s t, november 25. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, november 25. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Semmi jelentős esemény nem történt.

Elrejtett pénzek.

— nov. 26.

A mi népünknek még mindig megvan az az öröklött rossz hajlandósága, hogy ráül a pénzére, eltemeti a ládafiába és így nemcsak saját magának, hanem a köznek is legnagyobb kárára gyümöleszetenül heverteti. Az értékek forgalmának ez a megbénítása baj a békében is, azonban háborus időben már egyenesen gazdasági veszedelmet jelent. Mindent el kell tehát követnünk, hogy népünk végre valahára letegyen erről a megrögzött szokásról és pénzének okos és hasznos kezelésével tegye lehetővé a gazdasági élet egészséges vérkeringésének kialakulását.

Ha a maga környezetében mindenki a lelkére beszél és megmagyarázza a népnek, ez meg is fogja érteni, hogy a háborús a háboruban különösen a mi kedvező helyzetünk egyáltalán nem ok a papír-, arany-, ezüst-, nikkelt- vagy bronzpénz halmozására. Fegyvereinknek a sikere határainktól minden irányban távol tartja az ellenséget, a menekülés kényszerítése tehát nem fenyeget és ezzel megszűnik az egyedüli mentség, amivel végső helyzetben még igazolni lehet ezt az előrelátó óvatosságot.

És éppen így meg fogja érteni, ha nem kiméljük a fáradságot felvilágosítására, hogy ez az okatlan szokása napról-napra gyarapítja a saját kárát. A forgalomból kivont pénz meddön hever rejtékhelyén, holott megbízható pénzügyezeteink betétekként vagy pedig hadikölcsönben elhelyezve szinte óránként növeli verejtékes szerzeményének az értékét. Ami pedig a biztonságot illeti, hát a józan magyar észjárás ugyancsak nem nehéz meggyőzni arról, hogy annak a ládafiának a biztonságánál, amit el is emelhetnek vagy el is éghet, mennyivel többet ér a pénzügyezetek egész vagyona, melylyel a betételért felelősek, vagy pe-

dig a hadikölcsönt kibocsátó magyar állam garanciája.

Ezenkívül fejlődött már nálunk az üzleti érzék és szellem is annyira, hogy a kellő tájékoztatás után belássák a pénz rejtgetésének szembeötlő hátrányait a közforgalomra. A legalsóbb rétegek is naponta belebőtlanak az aprópénz hiányának akadályába, amikor a szatós nem tud „visszaadni“ s a vevők filléres árukért üzletről-üzletre kénytelenek kilineselni. Ezzel a szürke hétköznapi példával okosan meg lehet világítani azt a nagy kárt is, melyet a pénz gyümöleszetenül hevertetése a gazdasági élet egészére is jelent: a rejtett pénz itt még sokkalta nagyobb irányokban torlaszolja el a forgalom áldást hozó keringését.

Ha aztán ezek a szükséges tudnivalók egyszer utat találtak a szélesebb rétegekbe, akkor már egészen könnyűszerrel tárható föl az a nagy jelentőség is, melyet hadviselő országra nézve az arany képvisel s különösen annak a fontossága, hogy az országban lévő minden arany az állam rendelkezése alatt álljon. Németországban iskolás gyerekek járnak házról-házra s papírpénzért már eddig százmillió aranyat váltottak össze a németbirodalmi bank számára. Csak akarunk kell s erős akarattal rövid idő alatt ezen a téren mi is a legszebb eredményeket érhetjük el.

Ezt a feladatot, török-szakad, de minél hamarosabb és minél alaposabban meg kell oldanunk. Lehet, hogy az öröklött rossz szokás a munkát itt-ott meg fogja nehezíteni, de ennek a nehézségnek a megtörésére is van egy erőteljes fegyver a kezünkben. Appelláljunk népünk hazafias érzületére. A súlyos idők biztonyságot tettek róla, hogy nincs áldozat, melyre a magyar nép a hazafias kötelességteljesítés címén kapható nem volna. A hagyományos hazafiság sokkal mélyebben gyökerezik a lelkekben, semhogy ha-

marosan fölébe ne kerekednék a pénzrejtegetés kimutathatóan veszedelmes hagyományának.

HIREK.

— **Háborus jótékonycélu liceális előadás.** A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület, úgy mint tavaly, az idén is szolgálni kívánja liceális előadásai keretében a háborus jótékonycélú. Tavaly a Vörös Félhold javára rendezte egyik előadását, az idén pedig a háborus anya- és csecsemővédelem javára tartja a legközelebbi előadását. Az előadást Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán, a kulturális egyesület illusztris alelnöke fogja tartani, aki ezúttal rendkívül nagyérdékű és mélyreható fontosságú tárgyat fog fejtegetni. Jankó Ágoston alispán a fajnesítésről és fajszaporításról fog ugyanis ez alkalommal: december hó 5-ikén előadást tartani s kétségtelen, hogy a nagyfontosságú tárgy az alispán ismert kiváló előadásában s mély tudásával a legszélesebbkörű érdeklődést kelti. Az előadásra ezúttal egy koronás belépőjegyeket adnak ki s az ebből befolyó jövedelmet a Nagybeeskereki Feministák Egyesületének anya- és gyermekvédelmi bizottsága az anya- és csecsemővédelem céljaira fogja fordítani.

Diana sósborszesz

a legerősebb háziszor úgy belsőleg cukorra cseppenként, mint külsőleg bedörzsölésre. Hatása fájdalomcsillapító, étvágygerjesztő, frissítő, hűsítő.

Ára 60 fillér.

Mindenütt kapható. Mindenütt kapható.

— **A hadikölcsön.** A vármegyei központi hitelszövetkezethél utólag a nagybecskereki gör. kel. szerb egyházközség 20.000, Staniszavlyev István 1000, Dragosev Katicza és Dimitrievics Milorád 100—100 koronát jegyzett.

Itt említjük meg, hogy Szenes Sándor főmérnök, nagybecskereki vasúti műhelyfőnök, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank budapesti fiókjánál 45 ezer koronát jegyzett a harmadik magyar hadikölcsönre.

— **Adomány.** Dr. Stern Lázár 10 koronát adományozott lapunk utján ingyen tejre.

— **Az egresi új jegyző.** Egres község legutóbb egyhangulag Bogdán Vazul papdi jegyzőt választotta meg jegyzőnek. Az új jegyző december 1-én foglalja el állását.

— **A csáki plébánia.** A hivatalos lap közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a királynak folyó évi november hó 12-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározása alapján a magyar vallásalap kegyurasága alatt álló csáki plébánia-javadalomra Lengyel István nagyjé-esai plébánost mutatta be.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Török Árpád sárafalvai jegyzőt, amelyben leánya, Ilonka, f. hó 18-án életének 20-ik évében hosszas és kínos szenvedés után jobblétre szenderült. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Kérelem a közönséghez.** A nagybecskereki vöröskereszt vasúti nyugvó állomásának vezetője kéri a közönséget, hogy a nagybecskereki vöröskereszt-egylet vasúti állomásán átvonuló beteg és sebesült katonák részére cigarettát adományozni sziveskedjenek. Az adományok Bakalovich Plátóhoz, a nyugvó állomás gondnokához (Megyeház) küldendők.

— **Analfabéta sebesült katonák oktatása.** A nagyszentmiklósi tanítótestület szép kulturális munkát végez. Megtanítja ugyanis a Nagyszentmiklóson levő analfabéta sebesülteket az írás-olvasás és számolás mesterségére. Az oktatást a Torontalmegyei Közművelődési Egyesület támogatásával Sági István igazgató-tanító, Weiser Karola ig.-tanító és Neesov József áll. tanítók végzik.

— **A Városi Moziban** tegnap este „A lelkiismeret szava” című kétfelvonásos társadalmi drámát adták elő s azonkívül a „Vadorzó” című drámát, amely izgalmas trükkjeivel hatott különösen.

Holnap „Az örök átok” című szenzációs ghetto dráma kerül színre.

— **A Tamássyak esillaga.** Sebők Zsigmond pompás ifjúsági regénye, mely a hadifogoly magyarok kalandos sorsát mondja el fényes írói művészettel, hétről-hétre nagyobb érdeklődést keltve folyik a Jó Pajtás-ban. Háborus időkben gyermekeknek keresve se lehetne találni jobb olvasmányt. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjának legújabb november 21-iki száma ezenkívül verset közöl Benedek Elektől, elbeszélést P. Ábrahám Ernőtől és Madarassy Erzsébet-től, cikket a mozirol Steinhofer Károlytól, szép rajzot és verset hozzá Endrődi Bélától, mulattató mókát Zsiga bácsitól, regényt Krudy Gyulától. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala. Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

— **A Népirodából.** Kezdő irodistanó állást keres. Cim a népirodában.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 11 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink. —

Balkáni győzelmes harcaink.

Budapest, nov. 26. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: A sajtóhadiszállásról sürgönyzik a Magyar Távirati Irodának:

A Szandzsákban offenzívánk sikeresen előrehalad. Trebinjétől délkeletre szétszörtük a montenegrókat erős állásukból. Korcai csoportunk a montenegrókat átvette a határon s Grahovicánál a folyón átelve benyomult Montenegróba.

Prisztina környékén a szerbek véres elkeseredett ellentállást fejtenek ki a Sitnicán való átkeelésünk meggátolására.

Görögország válasza az entente-nak.

Budapest, nov. 26. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

A Havas-ügynökség athéni jelentése szerint, a görög kormány tegnap délután átadta válaszáat az entente jegyzékére. Hir szerint a görög kormány elfogadta az entente követeléseit. A szövetséges csapatokat nem fegyverzi le és megkapják cselekvési szabadságukat.

A szerb kormány Skutariba menekült.

Budapest, nov. 26. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: A Reutter-ügynökség jelenti Párisból:

Hivatalosan közlik, hogy a szerb kormány bejelentette Skutariba való érkezését.

A pénzügyminiszter köszönete a sajtónak.

Budapest, nov. 26. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Dr. Teleszky János pénzügyminiszter Rákosi Jenőhöz, az Otthon elnökéhez és Szávay Gyulához, a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének elnökéhez intézett levelében meleg köszönetet mond a sajtónak a harmadik magyar hadikölcsön érdekében kifejtett sikeres közreműködéséért.

Hirdetések.

5250—1915. szám.

Hirdetmény.

Karlova községben az irnok-végrehajtói állás megüresedett, felhívjuk mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket alólírott előjárásához legkésőbb 1915 december hó 15-ikéig adják be.

Javadalmazás évi 1028 K havi utólagos részletekben.

Karlova, 1915 november 20.

Paics
bíró.

Bossán
jegyző.

1769—1915. szám.

627—2

Hirdetmény.

Folyó hó 14-ikén egy 6 éves fehér kanca, egy 6 éves fehér paripa, egy 10 éves fekete fehér szőrökkel paripa és egy 8 éves fekete paripa Szerbszentmárton község határában gazdátlanul vétettek bitangságba. Igazolt tulajdonosa a tartásdíjak lefizetése után átveheti, ha igazolt tulajdonos nem jelentkezik, 1915. évi december hó 11-én d. e. 9 órakor a község házában tartandó árverésen el fognak adani.

Szerbszentmárton, 1915 november 21.

Vojnov Szilárd
s.-jegyző.

Irodistanók

626—x.2

(kezdők is) felvétetnek

helybeli nagyobb iparvállalatnál.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Elárusítónő

állást keres üzletben.

= Cim a kiadóhivatalban. =

620—x.5

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a

délutáni gőzfürdőt

dec. 1-től beszüntetem

A gőzfürdő urak részére nyitva lesz:

vasárnap	reggel 6—12 óráig,
hétfőn	” 6—12 ”
kedden	” 6—10 ”
szerdán	” 6—12 ”
csütörtökön	” 6—10 ”
pénteken	” 6—12 ”
szombaton	” 6—12 ”

Nők részére: 623—3.2

kedden	délelőtt 10—1 óráig,
csütörtökön	” 10—1 ”

A kádfürdő egész nap nyitva van.

A gőzfürdő vezetősége.

Írógép

— használt, de jó állapotban —

kézpénzfizetés melletti vételre

kerestetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

628—x.1

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabona-tér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Benceze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Gottmann Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ekszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Megyeház-utca, a m. kir. posta-
épülettel szemben.
Tóth József, Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Fűszer- és esemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-utca.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czizkajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Hálógyár:

Csusner János.

Kalapkészítő:

Andresz A., Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelas Béla, Hunyadi-utca.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.
Mattern Mihály, Juranics-u.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Prokisch Gyula, Hunyadi-utca.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sirkóraktár és szobrászterem

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferencz József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Benceze A. és fia.

Tüzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörszarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Máttyás, Otthon-sörszarnok.
Tóth és Noricsán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebbi, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.